

INTRODUCCIÓ A LA HISTÒRIA

Aquest curs la matèria de Ciències Socials abasta l'estudi de la Prehistòria i de l'Edat Antiga. Recordes com es compten els segles? Recordes com es divideix la història?

LA MESURA DEL TEMPS HISTÒRIC

La història és una ciència que descriu, explica i interpreta els fets i esdeveniments que han succeït en el passat. El temps històric és molt important en l'estudi de la història, ja que hem de situar-nos en el passat per poder estudiar què ha succeït i aprendre història.

• QUÈ ÉS UN SEGLE?

Un segle és un període de temps de 100 anys de durada.. Els segles s'anomenen amb un número cardinal i s'escriuen amb números romans.

Exemple: S'escriu "segle XX", es diu segle 20.

Les xifres romanes que més s'utilitzen, i el seu valor equivalent, són:

I	1
V	5
X	10
L	50
C	100
D	500
M	1000

Si hi ha una, dues o tres lletres situades a la dreta d'una altra, se sumen al seu valor.

X= 10, XI= 11, XII= 12, XIII= 13

Si hi ha una lletra a l'esquerra d'una altra de valor superior, se li resta:

V= 5, IV= 4

Les lletres I, X, C i M, corresponents als valors 1, 10, 100 i 1000, no es poden repetir més de tres vegades seguides.

Les lletres V, L i D corresponents als valors 5, 50 i 5000, no es poden escriure més d'un cop.

Actualment som al segle XXI. El segle XXI va començar a les 0 hores de l'1 de gener de l'any 2001 i acabarà a les 24 hores del 31 de desembre de l'any 2100.

La nostra manera de comptar l'any o segle en què som pren com a referència l'any en què tradicionalment es compta que va néixer Jesucrist. Així doncs si diem que som a l'any 2009 vol dir que fa 2009 anys que va néixer Jesús.

Si un fet històric va succeir abans del naixement de Crist es compta quants anys o segles faltaven i es diu que era abans de Crist i s'escriu, abreviadament, "aC". En aquest cas, també, es pot escriure el signe menys abans de l'any o el segle.

Exemple "segle -V " o "segle V aC", és a dir quan faltaven cinc segles pel naixement de Jesús.

De vegades per deixar clar que una cosa va passar a la nostra era, s'escriu "dC" "després de Crist". Però normalment, si no hi posem res, ja sabem que es tracta d'un fet que va passar després del naixement de Jesús.

Per saber automàticament de quin segle és un any, cal tenir en compta separar el miler i la centena i sumar 1 al número resultant. Exemple per saber de quin segle és l'any 1913, cal agafar el miler i la centena: 19. Després en sumem 1 i ens queda 20. Així doncs, l'any 1913 és del segle XX.

Altres exemples:

Any 1845 → Segle XIX (18 +1= 19)

Any 87 → Segle I (00 +1=1)

Any 325 → Segle IV (03 +1=4)

L'exempció a aquesta regla la trobem en el primer any de cada segle: en aquest cas no hem de sumar res al miler i la centena.

Exemple:

Any 1900 → Segle XIX (19+0=19)

Exercicis:

1. A quin segle correspon cada un dels anys següents:

98 aC	89 dC	1 aC
1 dC	1099 dC	899 aC
2111 aC	1113 dC	775 aC
814 dC	666 dC	1999 aC

2. Escriu en quin any comença i en quin any acaben els segles següents

Segle	Any en què comença	Any en què acaba
I dC		
III dC		
VIII dC		
IV aC		
XII aC		
IX dC		
XIV dC		
XXI dC		

3. Ordena de més antic a més modern les següents dates:

409, 98, 219 aC, 1873, 49 aC i 1229

1r	2n	3r	4rt	5è	6è	7è

- **QUÈ ÉS UN MIL·LENNI?**

En la història, de vegades s'utilitza una altra unitat de mesura del temps, el mil·lenni. El mil·lenni són 1000 anys.

La seva utilització és habitual quan fem referència a èpoques molt llunyanes corresponents a la història antiga i a la prehistòria. També utilitzem el mil·lenni per fer referència a períodes no gaire precisos cronològicament. Per exemple, al principi del III mil·lenni, o fa 7 o 8 mil·lennis.

Igual que en els segles, fem servir les xifres romanes per a numerar el mil·lenni: I aC; IV aC, etc.

Per saber a quin mil·lenni correspon un determinat any utilitzarem la mateixa mecànica que amb els segles, però en lloc de separar dues xifres n'he de separar tres i també se'n suma una a la xifra que ha quedat a l'esquerra.

Exemple. L'any 4514 aC correspon al mil·lenni V aC
Separem les tres xifres de la dreta, i el que queda, 4, li sumem $1, 4 + 1 = 5$

Exercicis:

- ✓ A quin mil·lenni correspon l'any 8900 aC?
- ✓ A quin mil·lenni correspon l'any 6006 aC?
- ✓ A quin mil·lenni correspon l'any 12889 aC?
- ✓ Actualment en quin mil·lenni ens trobem?.....

LES EDATS DE LA HISTÒRIA

L'ésser humà tal com és ara va aparèixer a la terra fa uns 40.000 anys. Per estudiar d'una manera ordenada el nostre passat, els historiadors i historiadores el divideixen en diferents etapes i edats.

• LA PREHISTÒRIA

Durant milers d'anys l'home no coneixia l'escriptura. D'aquesta època tan llarga en diem Prehistòria.

- El Paleolític és l'etapa de la Prehistòria en què els homes i dones no sabien conrear la terra ni domesticar els animals.
- El Neolític és l'etapa de la Prehistòria en que va aparèixer l'agricultura i la ramaderia. En aquesta època ja es feia ceràmica.
- La part final de la prehistòria és coneguda amb el nom d'edat dels Metalls perquè l'ésser humà ja coneixia la metal·lúrgia.

• LA HISTÒRIA

La història escrita comença després de la Prehistòria. Les edats de la història són quatre.

- Edat Antiga: Comença amb l'aparició de l'escriptura i acaba amb la fi de l'Imperi romà d'Occident al sV dC. Les cultures més avançades van ser la egípcia, la mesopotàmica, la xinesa, la grega, la romana...
- Edat Mitjana: S'inicia amb la caiguda de l'imperi romà d'Occident i acaba amb els grans descobriments geogràfics del segle XVI. És l'època dels castells i monestirs .
- Edat Moderna: Va des dels descobriments geogràfics fins a la revolució industrial al segle XVIII. A molts estats hi ha monarquies absolutes.
- Edat Contemporània: Comença quan la major part de la població treballa a les fàbriques i va a viure a les ciutats. Es pot considerar que avui en dia estem en aquesta època.

LA REPRESENTACIÓ ICÒNICA DEL TEMPS

Un dels procediments més emprats en l'aprenentatge de la història és la representació icònica o gràfica del temps històric. Una de les tècniques més habituals per a construir aquest coneixement és la construcció de les línies del temps o frisos cronològics.

Per confeccionar un fris cronològic has de preveure:

- Buscar la unitat de mesura gràfica (espai). Exemple 1 segle= 1cm.
- Mantenir sempre la proporcionalitat

Exercici

- ✓ Dibuixa una línia del temps, per representar-hi les següents dades: 1000 aC, 500 aC, 1, 500, 1000, 1500, 2000

- ✓ Quants anys fa de l'any 100 aC?
- ✓ I de l'any 500 aC?
- ✓ I de l'any 100 dC?
- ✓ Fa 22 segles, quin segle era?
- ✓ I fa 19 segles?
- ✓ Quants segles han passat des de l'any 1300 aC al 1300 dC?.....
- ✓ Si una persona va morir l'any 1992 i havia viscut 95 anys, en quin any havia nascut?.....
- ✓ Si els romans van derrotar els cartaginesos l'any 217 aC, quants anys fa d'aquest esdeveniment?
- ✓ Si trobessis una moneda amb la inscripció "167 aC", què pensaries?

.....

.....

.....

.....

TEMA 1 – LA FRAGMENTACIÓ MÓN ANTIC

Activitats pàgina 27 : Consolida el que has après.

TEMA 2 – AL – ANDALUS

Activitats pàgina 47 : : Consolida el que has après